

Till: Kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnden

För kännedom: Kommunfullmäktige

Revisionsrapport

Bygg- och miljönämndens uppföljning och kontroll.

Vi har granskat bygg- och miljönämndens uppföljning och kontroll avseende miljö- och livsmedelsområdet. Syftet med granskningen har varit att bedöma om bygg- och miljönämndens planering, uppföljning och kontroll fungerar på ett tillfredsställande sätt avseende verksamheterna som avser tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen. Vid granskningen har vi biträttats av KPMG.

Vår sammantagna bedömning är att det under det senaste året skett förbättringar inom bygg- och miljönämndens område men att det finns ett antal förbättringsområden.

Vi rekommenderar bygg- och miljönämnden att:

- ✓ Införa en rutin för rapportering som redovisas löpande i nämnden med en bedömning eller en prognos över möjligheterna att uppnå målen enligt verksamhetsplanen.
- ✓ Omgående upprätta en intern kontroll i syfte att säkerställa att kommunallagens bestämmelser inom området efterlevs.
- ✓ Stärka kontrollen och uppföljningen av tillväxtenheten.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- ✓ Med beaktande av rådande jävssituation överväga en översyn avseende organisationsstrukturen för den personal som idag är anställd av kommunstyrelseförvaltningen, men som handlägger ärenden där ansvaret åvilar bygg- och miljönämnden.
- ✓ Se över resursbehovet avseende personal samt säkerställa att tilldelade och tillgängliga resurser innebär att lagefterlevnad och övriga åtaganden uppfylls.
- ✓ Säkerställa att erforderliga investeringar i nytt verksamhetssystem genomförs så att kontinuiteten i miljöenhetens verksamhet kan säkerställas.

I bilagd revisionsrapport kan ni läsa mer om vår granskning och våra bedömningar.

Åmåls kommun

2016-02-09

Revisorerna

Vi önskar att kommunstyrelsen och bygg- och miljönämnden inkommer med svar utifrån ovanstående iakttagelser och rekommendationer, senast 8 april 2016.

För kommunrevisionen

Lennart Hansson
Ordförande/ revisor

Inga Engström
Revisor

Åmåls kommun

**Bygg- och miljönämndens uppföljning
och kontroll
Granskningsrapport**

KPMG AB
27 januari 2016
Antal sidor:

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Revisionskriterier	3
6.	Ansvarig nämnd/styrelse	3
7.	Metod	3
8.	Projektorganisation	3
9.	Granskningsresultat	4
9.1	Kort om miljöbalk och livsmedelslag	4
9.2	Ansvarsfördelning	4
9.3	Styrande dokument	5
9.3.1	Verksamhetsplan kommunstyrelsen	5
9.3.2	Verksamhetsplan bygg- och miljönämnden	5
9.3.3	Verksamhets- tillsynsplan och behovsutredning miljöenheten	5
9.3.4	Verksamhetsberättelse	7
9.4	Intervjuresultat	8
9.4.1	Resurser och personal	8
9.4.2	Uppföljning och intern kontroll	9
9.4.3	Framtiden	9
9.5	Övrigt	10
9.6	Slutsatser och rekommendationer	10

1. Sammanfattning

Vi har av Åmåls kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bygg- och miljönämndens uppföljning och kontroll. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2015.

Bygg- och miljönämnden ansvarar bl. a för kommunens tillsyn över miljöbalken och livsmedelslagen. Nämnden bidrar med att prioritera bland miljöenhetens arbetsuppgifter medan kommunstyrelsens beslut sätter de ekonomiska och administrativa ramarna för tillsynsarbetet i kommunen. Det är väsentligt att tillsynen sker i enlighet med respektive lag och att verksamheten för tillsyn inom respektive område fungerar på ett tillfredsställande sätt för att säkerställa att lagar och regler följs.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bygg- och miljönämndens planering, uppföljning och kontroll fungerar på ett tillfredsställande sätt avseende verksamheterna som avser tillsyn enligt miljöbalken och tillsyn enligt livsmedelslagen. De enheter som fullgör handläggning inom nämndens ansvarsområden är miljöenheten som hanterar områdena miljö- och hälsoskydd, strandskydd, livsmedel och naturvård samt tillväxtenheten som hanterar byggnadsfrågor.

Vi kan konstatera att det under det senaste året skett ett antal förbättringar inom området för miljöenheten. Ett stort antal rekryteringar har skett och förbättrade uppföljningar av verksamhetens tillsynsområden är under genomförande. Miljöenheten är dock känslig för personalförändringar och det finns redan i dagsläget ett glapp mellan behovet enligt verksamhetsplanen och befintlig bemanning. Det sker ingen löpande uppföljning till nämnden utöver halvårsrapport och årsredovisning och nämnden har i dagsläget inte någon egen intern kontroll, ett arbete som däremot har initierats under hösten 2015. Granskningen tydliggör även att nämndens styrning över tillväxtenheten behöver stärkas för att säkerställa lagefterlevnad och målpuppfyllelse.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunen att:

- ✓ Med beaktande av rådande jävssituation överväga en översyn avseende organisationsstrukturen för den personal som idag är anställd av kommunstyrelseförvaltningen, men som handlägger ärenden där ansvaret åvilar bygg- och miljönämnden
- ✓ Se över resursbehovet avseende personal samt säkerställa att tilldelade och tillgängliga resurser innebär att lagefterlevnad och övriga åtaganden uppfylls
- ✓ Införa en rutin för rapportering som redovisas löpande i nämnden med en bedömning eller en prognos över möjligheterna att uppnå målen enligt verksamhetsplanen
- ✓ Säkerställa att erforderliga investeringar i nytt verksamhetssystem genomförs så att kontinuiteten i miljöenhetens verksamhet kan säkerställas
- ✓ Omgående upprätta en intern kontroll i syfte att säkerställa att kommunallagens bestämmelser inom området efterlevs

- ✓ Stärka kontrollen och uppföljningen av tillväxtenheten

2. Bakgrund

Vi har av Åmåls kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bygg- och miljönämndens uppföljning och kontroll. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2015.

Bygg- och miljönämnden ansvarar bl. a för kommunens tillsyn över miljöbalken och livsmedelslagen. Nämnden bidrar med att prioritera bland miljöenhetens arbetsuppgifter medan kommunstyrelsens beslut sätter de ekonomiska och administrativa ramarna för tillsynsarbetet i kommunen. Det är väsentligt att tillsynen sker i enlighet med respektive lag och att verksamheten för tillsyn inom respektive område fungerar på ett tillfredsställande sätt för att säkerställa att lagar och regler följs.

Det finns en risk för att eventuella misstag och bristande rutiner kan få massmedial uppmärksamhet och riskerar att skada allmänhetens förtroende för den kommunala administrationen och det politiska systemet.

Revisorerna i Åmåls kommun bedömer därför mot bakgrund av ovanstående samt utifrån sin *riskanalys* för 2015 att en granskning av bygg- och miljönämndens uppföljning och kontroll ska genomföras.

Under bygg- och miljönämnden sorterar miljöenheten, som hanterar tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen d v s de områden som omfattas av denna granskning. Under nämndens ansvar finns även tillväxtenheten som hanterar plan- och byggfrågor.

3. Syfte

Projektet syftar till att bedöma om bygg- och miljönämndens planering, uppföljning och kontroll fungerar på ett tillfredsställande sätt avseende verksamheterna som avser tillsyn enligt miljöbalken och tillsyn enligt livsmedelslagen. Följande revisionsfrågor skall besvaras:

- Hur säkerställer nämnden att tillräcklig tillsyn genomförs?
- Hur säkerställer nämnden sin lagefterlevnad?
- Kartläggning av styrning, ledning, ansvar, delegation, resurser i förhållande till kartlagda behov, konsekvensanalyser

4. Avgränsning

Granskningen är en översiktlig kontroll av nämndens rutiner för verksamheterna och omfattar inte den del av tillsynen som utgörs av myndighetsutövning.

5. Revisionskriterier

Bedömning har skett utifrån om verksamheten uppfyller

- Kommunallagen, 6 kap 7 §, avseende nämndens ansvar att se till att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt.
- Tillämpbara interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut.

6. Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser bygg- och miljönämnden.

7. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument
- Intervju med kommunens miljöchef

8. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av David Bäcker, certifierad kommunal revisor och Lina Sjöström, revisor med kvalitetsansvarig Annelie Svensson.

9. Granskningsresultat

Under bygg- och miljönämnden sorterar miljöenheten, som hanterar tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagen och tillväxtenheten som hanterar plan- och byggfrågor.

9.1 Kort om miljöbalk och livsmedelslag

Miljöbalken (1998:808) trädde i kraft 1999 med syfte att främja en hållbar utveckling och är en så kallad ramlag. Miljöbalken är en omfattande lagstiftning med omkring 500 paragrafer och med stöd av bestämmelser i miljöbalken finns även ett stort antal förordningar och föreskrifter. I portalparagrafen som beskriver det övergripande syftet med lagen står att miljöbalken ska tillämpas så att:

1. människors hälsa och miljön ska skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,
2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
3. den biologiska mångfalden bevaras,
4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt och god hushållning tryggas, och
5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att kretslopp uppnås.

Livsmedelslagen (2006:804) syftar till att säkerställa en hög skydds nivå för människors hälsa och konsumenters intressen avseende livsmedel. Lagen kompletterar EU-förordningar med samma syfte som lagen och som faller inom dess tillämpningsområde. Lagen gäller alla stadier av produktions-, bearbetnings och distributionskedjan av livsmedel. Kommunens kontrolluppgift ska fullgöras av den nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

9.2 Ansvarsfördelning

Bygg- och miljönämnden ansvarar för Åmåls kommuns myndighetsutövning inom plan- bygg- och miljöområdet. De enheter som fullgör handläggning inom dessa områden är miljöenheten som hanterar områdena miljö- och hälsoskydd, strandskydd, livsmedel och naturvård samt tillväxtenheten som hanterar byggnadsfrågor. Nämnden har ingen egen underordnad förvaltning utan enheterna är organiserade under kommunstyrelseförvaltningen. Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens miljöstrategiska arbete.

Miljöenheten utövar tillsyn, kontroll och prövning i enlighet med miljöbalken, livsmedelslagen, vissa EU-direktiv samt ett stort antal förordningar och föreskrifter. Enheten fungerar också som ett operativt stöd till kommunstyrelsen i det miljöstrategiska arbetet. Miljöenheten i Åmål består av en miljöchef, fem miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt en miljöstrateg där miljöchefen har personal- och budgetansvar, miljöchefen är direkt underställd kommunchefen.

Nämnden delegerar visst beslutsfattande till de tjänstemän som arbetar inom enheten och de beslut som fattats på delegation återrapporteras månadsvis vid nämndens sammanträden. Även en budgetredovisning delges månatligen nämnden.

9.3 Styrande dokument

9.3.1 Verksamhetsplan kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens verksamhetsplan beskriver kommunens vision samt de övergripande strategiska mål som förväntas uppnås inom styrelsens förvaltning under året.

9.3.2 Verksamhetsplan bygg- och miljönämnden

Kommunfullmäktige fastställer årligen en verksamhetsplan för bygg- och miljönämnden vilken övergripande redogör för nämndens ansvar och förutsättningar utifrån de kommunövergripande strategiska mål som antagits. Av de strategiska målen lyfts framför allt tre mål fram i nämndens verksamhetsplan för 2015:

1. Att bedriva en effektiv verksamhet. Professionellt bemötande och hög kvalitet ska prägla verksamheten
2. Att Åmåls kommun ska ligga i framkant inom samhällsutvecklingen
3. Att planera för ett hållbart samhälle

Utifrån dessa mål har sedan mer specifika inriktningsmål för nämnden formulerats.

I verksamhetsplanen framgår att det är bygg- och miljönämnden som ansvarar för myndighetsutövningen inom plan-, bygg och miljöområdet samt att nämndens verksamhetsområden förvaltas av miljöenheten. I 2016 års verksamhetsplan finns även tillväxtenheten beskriven som ansvarar för bygg-, mark, rivningslov samt anmälningspliktiga åtgärder enligt plan- och bygglagen. Verksamhetsplanen redogör vidare för nämndens driftbudget Miljö- och tillväxtenhetens driftbudget redovisas däremot under kommunstyrelsen.

9.3.3 Verksamhets- tillsynsplan och behovsutredning miljöenheten

Bygg- och miljönämnden antar årligen en verksamhetsplan specifikt för *miljöenheten* där tillsynsplanering och behovsutredning görs för de områden nämnden ansvarar för inom miljöbalken och livsmedelslagen. En behovsutredning redovisar det genomsnittliga resursbehovet räknat på tre år. I verksamhets- och tillsynsplanen 2015 finns de inriktningsmål nämnden har att uppnå beskrivna, i 2016 års planering beskrivs även dels de förvaltningsövergripande målen dels de egna mål som formulerats av nämnden, vilka mäts med löpande liksom långsiktiga indikatorer.

I den verksamhetsspecifika planen framgår bland annat vilka prioriteringar som planeras inför året samt vilka tillsynsaktiviteter som ska göras inom respektive område. För vart och ett av nämndens ansvarsområden återfinns en sammanställning av antal tillsynsobjekt, resursbehov samt tillsynsplanering för året räknat i antal timmar. Det är tillsynsplanen som tillsammans med aktuell lagstiftning ligger till grund för nämndens arbete inom miljöområdet. Verksamhetsplanen avslutas med en sammanställning över samtliga områden där balansen mellan beräknat behov och tillgängliga resurser redovisas.

9.3.3.1 Miljötillsyn

I tillsynsplanen 2015 framgår att arbetet delas in i både händelsestyrd och planerad tillsyn men också i insatser av mer förebyggande karaktär så som informationsspridning och verksamhetsutveckling i form av exempelvis rutinbeskrivningar. Ett av de mest resurskrävande områden som nämnden ansvarar för är miljöskydd vilket innefattar bl.a. tillsynsbesök, besiktningar, utredning och granskning av bl.a. industriell verksamhet, bensinstationer, lantbruk och täkter. Nämnden bedömer att trots att stora resurser redan läggs på området saknas möjligheten att täcka tillsynsbehovet 2015. Det framgår även i 2014 års verksamhetsberättelse att nämnden på grund av personalbrist inte kunnat genomföra stora delar av tillsynen på området.

Tillsynsplanen påvisar att det inom flera områden finns ett behov av verksamhetsutveckling, bland annat genom utveckling av mallar och rutiner. Inom området hälsoskydd har resursbehovet för verksamhetsutveckling identifierats som stort 2014, 2015 och 2016 men har både 2014 och 2015 skjutits fram till nästkommande år på grund av resursbrist. Även inom andra områden finns både mindre och större behov av att utveckla verksamhetens rutiner och vägledning. I 2015 och 2016 års jämförelse mellan behov och resurser framgår att nämnden beräknat ett resursunderskott på samtliga (bortsett från ett område 2016) av de ansvarsområden som föreligger nämnden inom miljöområdet vilket främst beskrivs bero på personalbrist med anledning av bland annat sjukskrivningar.

9.3.3.2 Livsmedelstillsyn

Den offentliga kontrollen inom livsmedelstillsynen är riskbaserad vilket innebär att verksamheter som förknippas med större risker omfattas av kontroller i större utsträckning än verksamheter med mindre risker. Åmåls bygg- och miljönämnd använder sig av Livsmedelsverkets klassificeringsmodell vid riskbedömningen vilket även framgår av tillsynsplanen. Även dricksvatten betecknas som livsmedel enligt lagstiftningen varför tillsyn också sker av kommunala dricksvattensanläggningar och övriga offentliga dricksvattentäkter. Kontrollområdet är stort och nämnden bedömer en mindre avvikelse från resursbehovet 2015. Tillgängliga resurser beräknades täcka 85 procent av beräknat tillsynsbehov och verksamhetsutveckling med planering och framtagande av rutiner och mallar förväntades fortlöpa. På grund av minskade personalresurser på området nedprioriteras framtagandet av rutiner och mallar för 2016 men nämnden planerar ändå för att kunna täcka 95 procent av det resursbehov som föreligger på området.

9.3.3.3 IT

Miljöenheten använder sig av verksamhetssystemet Ecos vilket är anpassat för enhetens tillsynsverksamhet. Enheten ansvarar själva för löpande underhåll samt utveckling och internutbildning i systemet. På grund av att leverantören nu lanserat en ny version av Ecos (Ecos 2) krävs förberedelsearbete i form av bl.a. registervård som ska ske under 2016. Enheten kommer sedan äska investeringsmedel för att införa det nya systemet 2017. Även kontorets hemsida är i behov av kontinuerlig uppdatering samt omarbetning och bedöms allt viktigare för informationsspridning och service till allmänheten varför resursbehovet även är stort gällande detta.

9.3.4 Verksamhetsberättelse

I enlighet med 1 kap 12 § Miljötillsynsförordningen (SFS 2011:13) ska varje operativ tillsynsmyndighet årligen följa upp och utvärdera sin verksamhet vilket i Åmåls kommun görs genom en verksamhetsberättelse för året som gått. Nämndens arbete följs även upp i den kommunövergripande årsredovisningen. I 2014 års verksamhetsberättelse framgår att nämnden under året inte kunnat genomföra delar av tillsynsplanen gällande bland annat avfallshantering, hälsoskydd, enskilda avlopp, livsmedel och IT. Under 2014 förbrukades inom miljöenheten endast 68 procent av budget främst p.g.a. låga personalkostnader vilket torde indikera på att avvikelser från tillsynsplanen till största del inte beror på tilldelade ekonomiska resurser utan snarare den låga personaltäthet som nämnden hänvisar till i verksamhetsberättelsen. Mycket tid lades även på nyrekrytering av miljöinspektörer samt ny miljöchef under året.

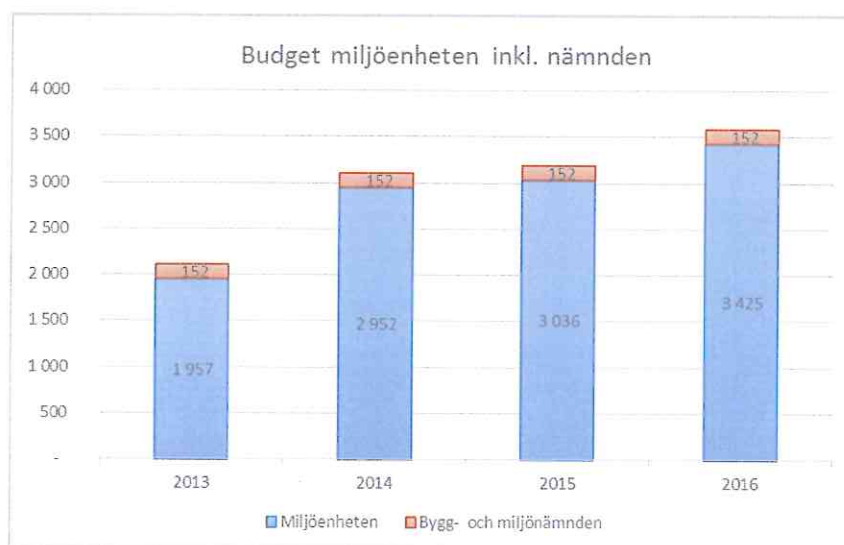
Av uppföljningen för 2015 framgår att det förekommit avvikelser från tillsynsplanen inom flera områden på grund av bland annat sjukskrivningar och nyrekryterad personal som behövt vägledning och introduktion. I och med anställning av en extra resurs har nämnden genomfört ett större antal timmar än planerat inom området miljöskydd där miljöenheten även kunnat arbeta in tidigare bortprioriterade tillsynsbesök. Inom området livsmedel och dricksvatten har tillsynen tagit betydligt längre tid än förväntat. Enheten har trots detta arbetat in en tillsynsskuld från föregående år.

Det framgår av den preliminära uppföljningen att mycket tid har lagts på att introducera ny personal varför antal genomförda timmar överskridit det planerade antalet inom flera områden. Avvikelserna i tillsynsplanen är också till viss del händelsebaserade då det inkommit fler ärenden inom vissa tillsynsområden och färre ansökningar och anmälningsärenden än planerat. Samtliga tre inriktningsmål beskrivs vara uppnådda liksom majoriteten av enhetsmålen. Att vissa mål inte uppfyllts beror framför allt på personalbrist men också på grund av exempelvis sent inkomna ansökningar eller andra yttre faktorer som försvårat tillsynsbesöken.

9.4 Intervjuresultat

9.4.1 Resurser och personal

Personalen är, som framgår ovan, anställd av kommunstyrelseförvaltningen och svarar således mot både bygg- och miljönämnden och kommunstyrelsen. Tillsynsfrågorna tillhör bygg- och miljönämnden och strategiska miljöfrågor tillhör kommunstyrelsen vilket således innebär två olika rapporteringar. Formellt sett är kommunchefen förvaltningschef och detta ansvar har således inte delegerats vare sig till miljöchefen eller tillväxtchefen. Verksamhetsplanen avseende tillsynen som beslutas i myndighetsnämnden lämnas även till kommunstyrelsen för kännedom. Trots det faktum att verksamhetsplanen lämnats för kännedom har kommunstyrelsen haft synpunkter bl. a. på prioriteringarna i verksamhetsplanen.

Miljöenhetens och bygg- och miljönämndens budget framgår av tabellen ovan.

Mellan 2013 och 2014 fattades beslut om att anställa ytterligare två personer, varför budgeten ökat mellan dessa år. Det finns vid ingången av 2016 en differens mellan bedömt resursbehov och tilldelade resurser, men även tillgängliga resurser. Totalt bedömt resursbehov uppgår till 8,4 tjänster. Budget medger 7 tjänster och tillgängliga resurser uppgår till 6,3 tjänster. Glappet mellan totalt bedömt resursbehov och tillgängliga resurser uppgår således till 2,1 tjänster. Varje tjänst är planerad utefter de aktiviteter som ska genomföras enligt verksamhetsplanen såsom exempelvis strandskydd, avlopp, livsmedel, enskilda avlopp, förorenad mark etc. Det största behovet av resurser bedöms behövas till miljöskydd och förorenad mark. Avseende förorenad mark har kommunen själv tagit ett initiativ till översyn. Inom hälsoskyddsområdet bedrivs dels planerad tillsyn, dels inkommande ärenden. Antalet inkommande klagomål har ökat. Antalet strandskyddsdispenser har ökat kraftigt mellan 2014 och 2015.

9.4.2 Uppföljning och intern kontroll

I uppföljningen från 2014 fanns ingen faktisk avstämning av utförda timmar och jämförelse mellan dessa och planerade timmar enligt verksamhetsplanen. Numera sker tidredovisning på en mer detaljerad nivå som underlättar dessa jämförelser. Som stöd i planeringen finns schabloner från SKL över hur lång tid ett ärende får ta och det finns även satta mål för detta.

Någon löpande rapportering eller uppföljning över nuläget, utöver halvårsrapport och årsredovisning sker inte. Miljöchefen gör varje tertiäl en avstämning över nuläget. Tätare avstämmningar än så anses inte tillföra något värde då senare delen av året oftast är då flest tillsynsärenden görs.

Av bygg- och miljönämndens avsnitt i kommunens årsredovisning för 2014 framgår att kommunen ansvarat för förorenad mark och haft kostnader för detta där ett försäkringsbolag skulle ha täckt mer av kostnaden än vad som blev utfallet under 2014. Under 2015 kom istället en ersättning på 1 Mkr vilket istället påverkat 2015 års resultat positivt. Beloppet var dessutom ca 700 tkr högre än den ursprungliga bedömningen.

Som framgår av ovan finns ett investeringsbehov avseende ett nytt verksamhetssystem. Det nuvarande verksamhetssystemet upphör att fungera under 2017 och därutöver behöver förberedelser göras inför övergången.

Nämnden har inte någon egen intern kontroll, men ett arbete har initierats under hösten 2015. Intern kontroll i någon formell strukturerad mening förekommer inte i verksamheterna heller. Däremot finns rutinbeskrivningar och fortbildning genomförs. Arbetsplatsträffar sker var fjortonde dag där icke rutinärenden tas upp och delges.

I kommunallagens 6 kap. 7§ är ansvaret beskrivet enligt följande: *Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.*

9.4.3 Framtiden

Det finns en sårbarhet bland personalen då miljöenheten består av ett fåtal personer och i det fall en av dessa försvinner kan det innebära stora konsekvenser för verksamheten. Miljöchefen bedömer branschen som turbulent och det anses svårt att rekrytera miljöinspektörer, i synnerhet för mindre kommuner. Trots ovanstående faktum bedömer miljöchefen enheten som väl fungerande med tanke på kommunens storlek. Under 2015 har totalt fem nyrekryteringar skett.

Verksamhetsberättelsen för 2015 kommer på miljöchefens initiativ att skilja sig i struktur från den som upprättades för 2014. En avsikt är att på ett tydligare sätt redovisa vad enheten lagt tiden på.

Jämförelser kommer att göras mellan planerade insatser och faktiskt utförda vilket skiljer sig från föregående år.

9.5 Övrigt

Denna granskning har primärt inriktats mot miljöenhetens verksamhet, men vi har ändå noterat att tillväxtenheten inte haft någon verksamhetsplan för sin verksamhet. Rubriken på själva granskningsuppdraget har varit bygg- och miljönämndens uppföljning och kontroll och med tanke på att tillväxtenheten inte haft någon verksamhetsplan kan nämndens styrning, uppföljning och kontroll av denna verksamhet ifrågasättas. I årsredovisningen för 2014 nämns under bygg- och miljönämnden heller inte något specifikt rörande tillväxtenhetens verksamhet, utöver förändring av bygglovstaxan.

9.6 Slutsatser och rekommendationer

Vi kan konstatera att det under det senaste året skett ett antal förbättringar inom området för miljöenheten. Rapporteringen väntas följa en ny struktur med förbättrade uppföljningar som följd. I de preliminära uppföljningar som gjorts för 2015 väntas miljöenheten uppfylla målet med de tillsynsärenden som planerats för året.

Ett antal förbättringar har genomförts under den nya miljöchefens initiativ. Ett exempel är att tidredovisning numera sker på en mer detaljerad nivå som underlättar dessa jämförelser mot planerade timmar enligt verksamhetsplanen.

Strukturen med att miljöenhetens verksamhet styrs både av bygg- och miljönämnden och kommunstyrelsen bidrar till viss otydlighet. Denna fråga ligger visserligen utanför avgränsningen för denna granskning, men vi anser att frågan ifall miljöenhetens personal bör vara anställda under bygg- och miljönämnden bör utredas. Det finns också en jävsproblematik som kan uppstå då tillsyn och handläggning av ärenden som rör kommunstyrelsen handläggs av personal som är anställd av kommunstyrelseförvaltningen.

Under de senaste åren har en stor andel rekryteringar skett och under slutet av 2014 tillträdde nuvarande miljöchef sin tjänst. Miljöenheten är känslig för personalförändringar och det finns redan i dagsläget ett glapp mellan behovet enligt verksamhetsplanen och befintlig bemanning. Därutöver skulle ytterligare personal behövas för att kunna uppfylla samtliga åtaganden. Nämnden bör se över hur sårbarheten rörande tillsyn och lagefterlevnad kan minskas i fall sjukskrivningar eller övriga orsaker leder till minskad personalstyrka.

Någon löpande rapportering eller uppföljning över nuläget, utöver halvårsrapport och årsredovisning sker inte. Miljöchefen gör varje tertiäl en avstämning över nuläget. Tätare avstämmningar än så anses inte tillföra något värde då senare delen av året oftast är då flest tillsynsärenden görs. Vi anser att en bedömning eller en prognos borde kunna redovisas löpande i nämnden över möjligheterna att uppnå målen enligt verksamhetsplanen.

Som framgår av ovan finns ett investeringsbehov avseende ett nytt verksamhetssystem. Det nuvarande systemet upphör att fungera under 2017 och därutöver behöver förberedelser göras inför övergången. Vi uppmanar kommunen att tillse att nödvändiga investeringar genomförs så att kontinuiteten i miljöenhetens verksamhet kan säkerställas.

Nämnden har inte någon egen intern kontroll, men ett arbete har initierats under hösten 2015. Intern kontroll i någon formell strukturerad mening förekommer inte i verksamheterna heller.

Även om denna fråga legat utanför avgränsningen för denna granskning anser vi att nämndens styrning och uppföljning av tillväxtenheten behöver stärkas. Tillväxtenheten har exempelvis saknat en verksamhetsplan som fastställts av nämnden.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunen att:

- ✓ Med beaktande av rådande jävssituation överväga en översyn avseende organisationsstrukturen för den personal som idag är anställd av kommunstyrelseförvaltningen, men som handlägger ärenden där ansvaret åvilar bygg- och miljönämnden
- ✓ Se över resursbehovet avseende personal samt säkerställa att tilldelade och tillgängliga resurser innebär att lagefterlevnad och övriga åtaganden uppfylls
- ✓ Införa en rutin för rapportering som redovisas löpande i nämnden med en bedömning eller en prognos över möjligheterna att uppnå målen enligt verksamhetsplanen
- ✓ Säkerställa att erforderliga investeringar i nytt verksamhetssystem genomförs så att kontinuiteten i miljöenhetens verksamhet kan säkerställas
- ✓ Omgående upprätta en intern kontroll i syfte att säkerställa att kommunallagens bestämmelser inom området efterlevs
- ✓ Stärka kontrollen och uppföljningen av tillväxtenheten

Som framgår av ovan finns ett investeringsbehov avseende ett nytt verksamhetssystem. Det nuvarande systemet upphör att fungera under 2017 och därutöver behöver förberedelser göras inför övergången. Vi uppmanar kommunen att tillse att nödvändiga investeringar genomförs så att kontinuiteten i miljöenhetens verksamhet kan säkerställas.

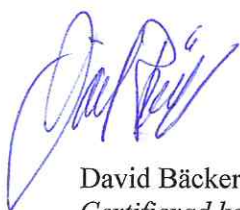
Nämnden har inte någon egen intern kontroll, men ett arbete har initierats under hösten 2015. Intern kontroll i någon formell strukturerad mening förekommer inte i verksamheterna heller.

Även om denna fråga legat utanför avgränsningen för denna granskning anser vi att nämndens styrning och uppföljning av tillväxtenheten behöver stärkas. Tillväxtenheten har exempelvis saknat en verksamhetsplan som fastställts av nämnden.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunen att:

- ✓ Med beaktande av rådande jävssituation överväga en översyn avseende organisationsstrukturen för den personal som idag är anställd av kommunstyrelseförvaltningen, men som handlägger ärenden där ansvaret åvilar bygg- och miljönämnden
- ✓ Se över resursbehovet avseende personal samt säkerställa att tilldelade och tillgängliga resurser innebär att lagefterlevnad och övriga åtaganden uppfylls
- ✓ Införa en rutin för rapportering som redovisas löpande i nämnden med en bedömning eller en prognos över möjligheterna att uppnå målen enligt verksamhetsplanen
- ✓ Säkerställa att erforderliga investeringar i nytt verksamhetssystem genomförs så att kontinuiteten i miljöenhetens verksamhet kan säkerställas
- ✓ Omgående upprätta en intern kontroll i syfte att säkerställa att kommunallagens bestämmelser inom området efterlevs
- ✓ Stärka kontrollen och uppföljningen av tillväxtenheten

Datum som ovan
KPMG AB

David Bäcker
Certifierad kommunal revisor

Lina Sjöström
Revisor